

Editorial : le furi ke ch'anonthè

Autor(en): **Djean de la Nê / Jean des Neiges**

Objekttyp: **Article**

Zeitschrift: **L'ami du patois : trimestriel romand**

Band (Jahr): **20 (1992)**

Heft 76

PDF erstellt am: **02.05.2024**

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-242805>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Ein Dienst der *ETH-Bibliothek*

ETH Zürich, Rämistrasse 101, 8092 Zürich, Schweiz, www.library.ethz.ch

Editorial

Le Furi ke ch'anonthè

Kan a la vèya on chè travè chu lè tzemin, lè galé dè vêr lè fenihrè dè nouhrè méjon ke hyeron dâthamin ou pèyo ou bin y j'éhrâbyo. A l'éhrâbyo, li a chur na vatze ke vou vilâ, ou bin le patron ke vin bayi on toua, rabyâ è vêr che to lè in n'ouâdre dévan tyè d'alå dremi.

Ou pèyo lè bin differin. A på kan li a on malâdo, tota la famiye lè outoua de la trâbya. Lè j'on po yêre lè papè, *L'Ami dou patê*, ou ékrire otyè, di j'ôtro po fére na partcha dè kårtè, ou chinpyamin po dévejâ di j'afère ke lè j'intérachè, din chi galé patê, ke lè bin à l'éje din ha familye yo k'omo, fémalè è j'infan dévejon tot'in patê. Et kan pa va novarè, novarè è demi kan le vilye rélodzo dè bougogne la fyê lè j'arè d'alå dremi, le chénia ou la dona van dépindre le tsapalè pindu à la parè intrè duvè j'émâdzè ke répréjinton chovin, Nouhra Dona, Chin Dzoyè ou bin le Sacré Coeur. Adon, chin rin dre, le fait dè dépindre le tsapalè lè konyu, tréti chè beton à dzena a lou piathe, po préyi. Le cheul kou ke le franché lè impyéyi, kemin ti lè devêlné dévan tyè d'alå lou répojâ.

Chin lè la bala lya d'na familye dè vêr no. Din chi pèlyo lyô ke tréti chon vinyè ou mondo ou ke chon mouâ, lyô ke tan dè mondo chè démorâ, k'la riju ouachebin pyorâ, la ya la kontinuâ, avu la confianthe in Dju, po vouêri le malâdo, po ke le bon tin vinyichè, le furi chuto, po fére à krêbre l'érba, adon ke chu le cholê, le fin è le rékouâ chè fan râ è ke chu le ya, le bon marè ke bayon i tsavo keminthè à fére défo.

Che la tsandèllà hyèrè adi à l'éhrâbyo, lè ke na vatse va vilâ. Lè j'omo, achetâ chu le ban dêri lè bithè, in foumin trantchilamin lou pupa, l'an dza préparâ le katsè po le vi. De la paye frêtze lè jou éthêcha bin épêcha déjo et outoua de la vatse ke lè prête. Et kan lè j'omo l'an teri le vi, avu di lin éthatchi y pi dévan, l'an préyi in lâ, Chin Garin le patron di bithè, po ke to chè pachichè bin ! Kan to lè jou pachâ, l'an bin frotâ le vèlon avu de la paille, kemin la vatse chu la krijia, chin van tréti dremi à på yon ke vêlyè la vatse che chè nétêyè in rondzin trantchilamin.

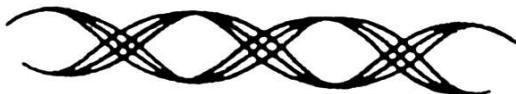
Lè to chin ke pou chè pachâ dêri hou fenihrè ke hyeron din la né, din hou méjon dè païjan, kemin no j'an vécu kan dzounelè no j'iran vêr no, på bin retso, ma kontin dou pou ke no j'avan !

Ti vo j'ôtro ke vo j'amâdè nouhron patê vo ji véku hou

momin, è lè avu piéji ke vo li rè moujâdè. E no no prinnyn piéji à no révère thinquant'an pye dzouno, fajin ti hou travo ke fanjan è ke fan adi la ya di païjan dè mon tin.

Kan vo yarè hou lignè le mi dè må cherè inke. Le furi guiniè dza din chartènè kotzè. Nouhrè j'ami dou patê, vo j'an invitå a allå vêre lè téatre dè kanpagne, à Trivo, é Tzathi chin Déni, apri ke vo j'ari chur yu "La Trapa di j'avåro à Thernia ! Félichitation i j'écrivin po lou bi travo, i dévouå rechponchåbyo ke l'an chu tant bin betå chin in cène, a ti hou bråvo è bråvè, ke chuvin kan l'an jou dou mo dè touådre le cou à chi patê, tant défichilo à dévejå. Chin lè dou to bi travo et na mélyou maniére dè fêre à conyêhre le patè è a le mantigni.

Djean de la Nê

Apri lè cha'thin j'an.

No vignin d'avi fithå lè cha'thin j'an de la fondachyon dè nouhra Confédérachyon. Kotiè tithè tsodè, prou dè j'omo ke fan nouhrè papè, radio à télévijion, l'an crû ihre malin dè dènigrå nouhron tan bi paly in dejin ke no chin di fou dè markå avu tan dè fré chi l'"anniversaire"

Dayeu kotyè péla monè l'an éprovå dè chénå la géna din hou fithè. Ma chon jou rè betå a lou rête. No j'an trovå din na revu "Finalités" on tan boun'article, in franché bin chur k'oujo fère à parêhre din nouhrn'Ami dou patè. Kemin no défindin avu le patè nouhrè kothemè, nouhrn'åyon è nouhron bi payi, y oujo vo balyi a yêre chi l'écrit, ke lè chur chin que vo moujâdè. D'ayeu nouhrè païjan l'an pouêre et avu réjon dè déman, che la Suisse intrè din ha "Communauté" yo ke nouhrè vejin mé dè dji kou nouhre nombro, van todelon no battre, apri ke no j'aron prê, nouhre n'ardzin avu nouhr' indépendanthe.

Yêdè-mè chin :